

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000127

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-05-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черкунов Олександр Віталійович

2. Oleksandr V. Cherkunov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 12.00.07

Назва наукової спеціальності: Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 04-06-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Державна митна служба України

Код за ЄДРПОУ: 43115923

Місцезнаходження: вулиця Дегтярівська, 11Г, Київ, 04119, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна митна служба України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 61.051.07

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.25, 10.17.51

Тема дисертації:

1. Публічна служба в митних органах України: теоретичні та практичні питання правового регулювання організації і її здійснення
2. Public Service in the Customs Authorities of Ukraine: Theoretical and Practical Issues of Legal Regulation of Its Organisation and Implementation.

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене комплексному науковому аналізу публічної служби в митних органах України як специфічного різновиду державної служби, що поєднує ознаки публічно- правового інституту, елементу системи забезпечення економічної безпеки держави та інструменту реалізації митної політики. У роботі досліджено теоретико-правові засади, історичну еволюцію, сучасний стан та напрями вдосконалення правового регулювання організації та здійснення публічної служби в митних органах. На основі історико-правового аналізу встановлено закономірності становлення публічної служби в митних органах України від періоду формування національної митної системи після проголошення незалежності до сучасного етапу її реформування. Обґрунтовано, що розвиток правового статусу посадових осіб митних

органів відбувався нерівномірно, із поєднанням елементів трудового та адміністративного права, поступово трансформуючись у самостійний інститут публічного права зі специфічним правовим режимом. Доведено, що публічна служба в митних органах характеризується особливим порядком проходження служби, підвищеними вимогами до професійних і морально-етичних якостей службовців, наявністю спеціальних звань, дисциплінарної відповідальності та соціальних гарантій, що відрізняє її від загальної державної служби. Встановлено, що така специфіка обумовлена функціональним призначенням митних органів, які здійснюють не лише фіскальну, а й правоохоронну, регуляторну та безпекову діяльність. Проаналізовано нормативно-правову базу регулювання публічної служби в митних органах України, включаючи митне та службове законодавство, та виявлено її фрагментарність, нестабільність і залежність від інституційних трансформацій митної системи. Особливу увагу приділено впливу адміністративних реформ, зокрема об'єднання митних і податкових органів, що призвело до втрати інституційної автономії митної служби, зниження рівня спеціалізації та кадрового потенціалу. Обґрунтовано, що перманентні організаційні зміни у системі митних органів негативно вплинули на стабільність публічної служби, зумовили дисбаланс кадрової політики та ускладнили формування професійного корпусу митних службовців. Доведено, що ефективність публічної служби безпосередньо залежить від стабільності правового регулювання, чіткості визначення статусу службовців та наявності системи професійної підготовки. У дослідженні розкрито особливості кадрового забезпечення митних органів, включаючи питання добору, підготовки, атестації та дисциплінарної відповідальності службовців. Встановлено, що впровадження контрактної форми проходження служби, яка фактично охопила весь кадровий склад митних органів, створило нові виклики щодо забезпечення стабільності служби, рівності державних службовців та гарантій їх прав. Піддано аналізу сучасні тенденції розвитку публічної служби в митних органах в умовах євроінтеграції, цифровізації та трансформації публічного управління. Визначено, що подальший розвиток цього інституту має відбуватися на засадах професіоналізації, деполітизації, доброчесності, впровадження міжнародних стандартів та посилення інституційної спроможності митної служби. На основі проведеного дослідження сформульовано теоретичні узагальнення та практичні рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання публічної служби в митних органах України, зокрема: – забезпечення стабільності інституційної моделі митної служби; – удосконалення правового статусу посадових осіб митних органів; – перегляд підходів до контрактної форми служби; – розвиток системи професійної підготовки та підвищення кваліфікації; – впровадження ефективних антикорупційних механізмів; – гармонізація національного законодавства із європейськими стандартами публічної служби. Результати дослідження можуть бути використані у нормотворчій діяльності, правозастосовній практиці, а також у подальших наукових розробках у сфері адміністративного права та публічної служби.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive scholarly analysis of public service in the customs authorities of Ukraine as a specific type of civil service, combining features of a public law institution, an element of the system of ensuring the State's economic security, and an instrument for the implementation of customs policy. The study examines the theoretical and legal foundations, historical evolution, current state, and directions for improving the legal regulation of the organisation and functioning of public service within the customs authorities. On the basis of a historical and legal analysis, the patterns of formation of public service in the customs authorities of Ukraine are identified, from the period of establishing the national customs system following the proclamation of independence to the present stage of its reform. It is substantiated that the development of the legal status of customs officials has been uneven, combining elements of labour and administrative law, and has gradually evolved into an independent institution of public law with a specific legal regime. It is demonstrated that public service in the customs authorities is characterised by a special procedure of service, heightened requirements for professional and ethical qualities of officials, the existence of special ranks, disciplinary liability, and social guarantees, which distinguish it from the general civil service. It is established that this specificity is determined by the functional purpose of customs authorities, which perform not only fiscal but also law enforcement, regulatory, and security functions. The regulatory framework governing public service in the customs authorities of Ukraine, including customs and civil service legislation, is analysed, revealing its fragmentation, instability, and dependence

on institutional transformations of the customs system. Particular attention is paid to the impact of administrative reforms, in particular the merger of customs and tax authorities, which resulted in the loss of institutional autonomy of the customs service, a decline in specialisation, and a reduction in personnel capacity. It is substantiated that continuous organisational changes within the customs system have adversely affected the stability of public service, led to imbalances in personnel policy, and complicated the formation of a professional corps of customs officials. It is demonstrated that the effectiveness of public service directly depends on the stability of legal regulation, the clarity of defining the legal status of officials, and the existence of a coherent system of professional training. The study reveals the specific features of staffing in the customs authorities, including recruitment, training, appraisal, and disciplinary liability of officials. It is established that the introduction of a contractual form of service, which in practice covers the entire personnel of the customs authorities, has created new challenges in ensuring service stability, equality of civil servants, and guarantees of their rights. Current trends in the development of public service in the customs authorities are analysed in the context of European integration, digitalisation, and the transformation of public administration. It is determined that the further development of this institution should be based on the principles of professionalisation, depoliticisation, integrity, implementation of international standards, and strengthening the institutional capacity of the customs service. Based on the research findings, theoretical generalisations and practical recommendations are formulated for improving the legal regulation of public service in the customs authorities of Ukraine, in particular: – ensuring the stability of the institutional model of the customs service; – improving the legal status of customs officials; – revising approaches to the contractual form of service; – developing the system of professional training and continuing professional development; – introducing effective anti-corruption mechanisms; – harmonising national legislation with European standards of public service. The results of the study may be used in law-making activities, law enforcement practice, and further scholarly research in the field of administrative law and public service.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Черкунов О. В. Кадрова політика Держмитслужби України в умовах післявоєнного відновлення: виклики та перспективи. *Post-War Reconstruction of Ukraine: Legal, Political and Economic Challenges in Historical Perspective: scientific monograph* / ed. by V. M. Stratonov. Riga (Latvia): «Baltija Publishing», 2025. P. 875–892. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-559-4-43>
2. Черкунов О. В. Правові виклики для публічної служби в митних органах України під час воєнного стану: досвід 2022–2025 років. *Interaction between law enforcement agencies and public authorities to create a secure environment under martial law: scientific monograph*. Riga (Latvia): «Baltija Publishing», 2025. P. 661–677. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-589-1-33>
3. Cherkunov O. Assessing the Effectiveness of Ukrainian Customs Service Personnel: A Perspective on KPI Implementation. *Lex Portus*. 2025. No. 11 (1). P. 36–45. URL: <https://doi.org/10.62821/lp11103>
4. Cherkunov O. Professional Ethics Standards for Customs Officers in Ukraine Through the Lens of Sacred Scripture and Ukrainian Legislation. *Kościoł I Prawo*. 2025. No. 14 (1). P.49–59. URL: <https://doi.org/10.18290/kip2025.3>

- 5. Cherkunov O. Customs Administrations in the EU Countries and Ukraine: Comparative Legal and Functional Analysis. *Review of European and Comparative Law*. 2025. Vol. 62. No. 3. P.59–82. URL: <https://doi.org/10.31743/recl.18588>
- 6. Cherkunov O. Legal Support for the Reform of Ukraine’s Customs Service in the Context of European Integration. *PRAWO I WIEŹ LAW & SOCIAL BONDS*. 2025. No. 4 (57). P. 689–716. DOI: <https://doi.org/10.36128/PRIW.VI57.1250>
- 7. Cherkunov O. Governing in Crisis: Legal and Institutional Transformation of Ukraine’s Customs Public Service Under Martial Law. *Sortuz: Oñati Journal of Emergent Socio-Legal Studies*. 2025. No. 15(2). P. 558–576. URL: <https://doi.org/10.35295/sz.iisl.2324>
- 8. Cherkunov O. Rotation as a legal instrument of institutional reform: the case of Ukraine’s customs service. *International Comparative Jurisprudence* 2025. Vol. 11 Issue 2. P. 258–270. URL: <https://doi.org/10.13165/j.icj.2025.11.02.008>
- 9. Cherkunov Oleksandr. Customs Officers under Martial Law in Ukraine: Constitutional and Administrative Dimensions. *Adam Mickiewicz University Law Review*. 2025. Vol. 17. P. 314–335. URL: <https://doi.org/10.14746/ppuam.2025.17.12>
- 10. Cherkunov O. Features of public service organization in the customs authorities of Ukraine: analysis of legislative novelties. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2024. № 5. P. 41–45. DOI: <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2024.5.7>
- 11. Cherkunov O. Administrative and legal framework for selection and entry into public service in the customs authorities of Ukraine. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2024. № 6. P. 20–26. DOI: <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2024.6.3>
- 12. Черкунов О. В. Навчання та підвищення кваліфікації митними службовцями: виклики та перспективи. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 06. С. 679–683. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.112>
- 13. Черкунов О. В. Відповідальність посадових осіб митних органів: правові аспекти та порядок застосування стягнень. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 10. С. 328–330. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/75>
- 14. Черкунов О. В. Генезис і трансформація публічної служби в митних органах України: від витоків до сьогодення. *Правова держава*. 2024. № 56. С. 69–77. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.56.315686>
- 15. Черкунов О. В. Контрактна форма проходження служби в митних органах України: проблеми та перспективи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Право»*. 2024. № 86. Ч. 4. С. 135–139. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.1.4.21>
- 16. Черкунов О. В. Впровадження система ротації в митних органах України: виклики та рішення. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2024. Вип. 5 (58). С. 82–85. DOI: <https://doi.org/10.32782/ryuv.v5.2024.14>
- 17. Черкунов О. В. Принципи правового регулювання публічної служби в митних органах: теоретичні основи та практичні аспекти. *Ерліхівський журнал*. 2024. № 10. С. 53–58. DOI: <https://doi.org/10.32782/ehrichsjournal-2024-10.09>
- 18. Черкунов О. В. Правові основи соціального забезпечення посадових осіб митних органів: проблеми та перспективи. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 01. С. 547–551. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.91>
- 19. Черкунов О. В. Правові підстави припинення публічної служби державним службовцям митних органів України. *Ампаро: науковий журнал*. 2024. № 4. С. 12–17. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5649-2024-4-02>
- 20. Черкунов О. В. Правове регулювання перевірки на добросовісність та моніторингу способу життя посадових осіб митних органів України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Право»*. 2025. № 87. Ч. 3. С. 208–213. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.3.30>

- 33. Черкунов О. В. Аналіз принципів правового регулювання публічної служби в митних органах України. Scientific Goals and Purposes in XXI Century: матеріали 7 th ISPC (Seattle, October 19–20, 2024). Seattle (USA). 2024. № 55 (221). С. 170–176. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/2709-4685/issue/view/19-20.10.2024/231>
- 34. Черкунов О. В. Етапи еволюції публічної служби в митних органах України: правове регулювання та його вплив на ефективність діяльності. «Science in the modern world: innovations and challenges: матеріали II ISPC (Toronto, October 24–26, 2024). Perfect Publishing, Toronto (Canada). 2024. С. 722–730. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/SCIENCE-IN-THE-MODERN-WORLD-INNOVATIONS-AND-CHALLENGES-24-26.10.24.pdf>
- 35. Черкунов О. В. Організація ротації посадових осіб митних органів. Актуальні питання розвитку галузей науки: матеріали VI Міжнар. наук. конф. (м. Київ, 15 листоп. 2024 р.). Київ (Україна): 2024. С. 274–275. URL: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/15.11.2024/23>
- 36. Черкунов О. В. Система навчання та підвищення кваліфікації в митних органах України. Science of XXI century: development, main theories and achievements: матеріали VII International Scientific and Theoretical Conference (Helsinki, November 15, 2024). Helsinki (Republic of Finland). 2024. № 55 (221). С. 112–114. URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/issue/download/15.11.2024/113>
- 37. Черкунов О. В. Вплив глобалізації на організацію публічної служби в митних органах. Науковий погляд молоді: ключові питання сучасного етапу реформування системи вітчизняного законодавства: матеріали Всеукр. наук.- практич. конф. студентів, аспірантів та молодих науковців (м. Київ, 31 жовт. 2024 р.) / за ред. проф. Ю. О. Івчук. Київ: Вид-во Східноукраїнського нац. ун-та ім. В. Даля. 2024. С. 185–189.
- 38. Черкунов О. В. Еволюція публічної служби в митних органах України: історичний аспект та сучасні виклики. Приватно-правові та публічно-правові відносини: модернізація розвитку в умовах воєнного стану: матеріали I Всеукр. наук.-практич. конф. (м. Кропивницький, 18 жовт. 2024 р.). Кропивницький: ДонДУВС, 2024. С. 57–59.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карабін Тетяна Олександрівна

2. Tetyana O. Karabin

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6538-5269

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябченко Олена Петрівна
2. Olena Ryabchenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6631-2830

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приймаченко Дмитро Володимирович
2. Dmytro V. Pryimachenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8504-2450

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

